

Febelrail, de overkoepelende organisatie van verenigingen van spoorwegbelangstellenden, organiseert sedert 1991 jaarlijks een "verkiezing van het Model Van Het Jaar". Hierbij wordt het spoorvoertuig op schaal gekozen dat, in percentage uitgedrukt, het best voldoet aan een reeks objectieve criteria.

De bedoeling is om de fabrikanten er toe aan te sporen meer en betere modellen voor een modelspoorbaan naar Belgisch voorbeeld te commercialiseren, en aldus bij te dragen tot een groter succes en popularisering van deze hobby in ons land. De praktische organisatie van deze verkiezing ligt bij de Modelbouwcommissie van Febelrail.

De modellen

Om in aanmerking te komen moet een model een spoorvoertuig - op schaal - nabouwen, dat "op Belgische lijnen ingezet wordt en eigendom is, of hoofdzakelijk gebruikt wordt door, een spoorwegmaatschappij met een Belgische vervoerslicentie die haar maatschappelijke zetel in België heeft" (nu, of in het verleden).

Het spoorvoertuig moet regelmatig op het Belgische spoorweginet te zien zijn (geweest)

Het model moet tussen 1 januari en 31 december van het jaar dat de verkiezing voorafgaat, vrij (dat wil zeggen zonder verplichte reservering of voorintekening) en rijklaar te koop geweest zijn in meerdere fysieke verkooppunten in België. In principe moet het model op 31 december nog steeds verkrijgbaar zijn; zoniet minstens voldoende lange tijd verkrijgbaar geweest zijn.

Modellen die door slechts één verkooppunt aangeboden worden kunnen in aanmerking komen als hun verkrijgbaarheid voldoende aangekondigd werd in de -al dan niet- gespecialiseerde pers door middel van betaalde publiciteit (niet via redactionele bijdrage(n) of modelbespreking), folders, mailings en dergelijke.

De 'gemiddelde' miniatuurtreinliefhebber moet dus op de hoogte kunnen geweest zijn van het verkrijgbaar zijn van een bepaald model.

Het moet tevens gaan om een 'nieuw' model, dat wil zeggen: een nog nooit eerder op deze schaal geproduceerd voorbeeld - of indien het een heruitgave betreft: nog niet eerder gekeurd door Febelrail.

Alleen wanneer aan een al eerder gekeurd model ingrijpende, uiterlijk zichtbare wijzigingen aangebracht werden van die aard dat ze de vroegere score kunnen wijzigen, wordt dit model ook als 'nieuw' beschouwd.

Alle andere modellen vallen onder de noemer '*herschikeringen*' en worden niet opnieuw gekeurd.

Bij gelijktijdig verschenen gelijkaardige modellen van eenzelfde merk in diverse livreeën wordt de versie die in de realiteit het langst gebruikt geweest is, als het nieuwe model beschouwd.

'Decorelementen' zijn alle mogelijke elementen die niet als spoorvoertuig gelden. Als ze ertoe kunnen bijdragen om een modelbaan een meer typisch 'Belgisch' uitzicht te geven komen ze ook in aanmerking voor een diploma. Ze krijgen een waardering zonder een technische keuring te ondergaan.

De jury

De jury bestaat uit vertegenwoordigers van de bij Febelrail aangesloten modelbouwverenigingen en mensen die op basis van hun ervaring, kennis over de NMBS en privé-operatoren en/of de miniatuurtreinwereld en/of interesse in het gebeuren op neutrale wijze en naar best vermogen de in aanmerking komende modellen kunnen keuren. De eis tot neutraliteit sluit deelname door werknemers van modelspoorfirma's uit.

Alle modelspoorverenigingen aangesloten bij Febelrail mogen aan de verkiezing deelnemen. Zij zullen hiervoor een uitnodiging ontvangen vanwege de verantwoordelijke van de Modelbouwcommissie van Febelrail. Zij vaardigen 2 leden af die deelnemen aan de keuring.

De jury kan zich laten bijstaan door zogenaamde 'experten': mensen die door hun kennis en/of documentatie over een model nuttige informatie kunnen verstrekken. Deze nemen niet deel aan de keuring zelf maar leveren alleen hun informatie.

De verkiezing vindt bij voorkeur plaats in de lokalen van een van de aangesloten modelspoorclubs. Hier kunnen de modellen op de daar aanwezige modelbaan getest worden op hun rijkwaliteiten.

Practisch Reglement van de technische keuring

1. Er wordt aan herinnerd dat elk jurylid ten aller tijd neutraal moet blijven.
2. Alle in aanmerking komende modellen worden ingedeeld bij een van de vijf categorieën: *Locomotieven*, *Treinstellen*, *Rijtuigen* (en niet gemotoriseerde treinstellen), *Goederenwagens* en *Decor*.
3. De jury gebruikt bij voorkeur modellen uit de privé-verzameling van de leden, vrij gekocht in de kleinhandel, om mogelijke levering van een 'perfect' model door het bewuste merk te voorkomen.

4. De keuring heeft tot doel de modelspoorhobby te populariseren. Van het tractiematerieel wordt hierom telkens de basisuitvoering van een model getest: bijkomende functies als digitaal versterkte rijcapaciteiten, geluidseffecten en/of schakelbare verlichting zijn ongetwijfeld interessante ontwikkelingen, maar voor het grote publiek nog niet bruikbaar. Voorlopig bezitten de meeste modelbouwers nog een analoog bestuurd baan waardoor het dus aangewezen is om vooralsnog alleen de *basisuitvoering* van een locomotief te testen op zijn rijkwaliteiten.

5. Om de titel van Model Van Het Jaar te krijgen moet een model het hoogste percentage behalen in zijn categorie, met een minimum van 80% van de punten. Het is dus best mogelijk dat er géén Model van het Jaar gekozen wordt in één of meerdere categorieën.

6. De praktische organisatie wordt op de dag van de verkiezing zelf beslist. De modellen kunnen bijvoorbeeld een na een behandeld worden, of meerdere modellen kunnen in verschillende werkgroepen tegelijkertijd gemeten en gekeurd worden om sneller tot het eindresultaat te komen.

7. De modelbouwcommissie kan vooraf al maatregelen nemen om de verkiezing op de dag zelf te vergemakkelijken: een tussentijdse verkiezing in de loop van het jaar, modellen vooraf laten opmeten, rijtesten vooraf laten uitvoeren en dergelijke.

8. Te volgen methode door de leden van de jury:

* men quoteert, wanneer mogelijk, ieder item voorkomend op *de lijst van criteria*.

* de quotering bedraagt 10, 7, 5, 3 of 0. Enkel de perfectie krijgt een 10. Zodra er een onvolmaaktheid wordt vastgesteld kan de quotering enkel 7, 5, 3 of 0 bedragen.

* voor de 'belangrijkste afmetingen' gelden de volgende regels:

- indien het verschil met de schaalafmeting minder dan 1% bedraagt: score 10
- indien het groter of gelijk is aan 1% maar kleiner dan 2% : 7
- indien het groter of gelijk is aan 2% maar kleiner dan 5% : 5
- indien het groter of gelijk is aan 5% maar kleiner dan 10% : 3
- indien het groter of gelijk is aan 10 % : 0

* voor de rubriek 'NEM' bedraagt de quotering : '10' = 'voldoet aan de norm', of '0' = 'voldoet niet'

* de som van de quoteringen moet dan gedeeld worden door de factor die bovenaan op het telblad vermeld staat. Opgelet: wanneer een item niet gequoteerd werd wegens 'niet van toepassing', dan wordt dit geneutraliseerd.

* het resultaat van deze deling wordt in het uiterst rechtse vak geschreven en meegedeeld aan de voorzitter. Deze zorgt al dan niet ter plaatse voor de verwerking van de resultaten, het noteren van de opmerkingen en commentaren van de juryleden en het opmaken van de eindstand.

* voor de rubriek 'bijkomende functies' zijn de items in *italic* facultatief. Men neemt ze enkel in rekening wanneer nodig. Hun afwezigheid leidt niet tot sanctiëring. Om de uiteindelijke quotering te bekomen zal de factor aangepast worden.

* Bij een zogenaamde 'set', dat is een verpakking met meerdere modellen die als één eenheid verkocht worden, ondergaan de modellen elk apart de keuring en het eindresultaat wordt bekomen door het rekenkundige gemiddelde van de individuele scores.

De Resultaten

De toegekende punten worden omgerekend volgens de op de lijst van criteria vermelde factoren.

De aldus bekomen percentages worden van hoog naar laag gerangschikt binnen elke categorie. Deze rangorde bepaalt het resultaat.

De publicatie van de resultaten zal gebeuren in het officiële nieuwsorgaan van Febelrail, in de gespecialiseerde pers en door middel van een brief aan de leden-clubs en de leden van de jury.

De mededeling zal een lijst van alle in competitie getreden modellen omvatten, een samenvatting van de behaalde resultaten en de uitgebrachte commentaren en opmerkingen door de leden van de jury.

De leden-clubs van Febelrail en de leden van de jury ontvangen bovendien ook nog de gedetailleerde resultaten (dat wil zeggen de scores in percent per deelrubriek op de lijst van criteria). Deze verschijnen ook in het officiële nieuwsorgaan van Febelrail.

De winnende firma's worden met een gewone brief aan de vertegenwoordiger voor België op de hoogte gebracht en worden tegelijk uitgenodigd om het Diploma in ontvangst te komen nemen.

De overhandiging van de *Diploma's van Model Van Het Jaar* zal bij voorkeur plaatsvinden op een grote modelbouwmanifestatie, en zo mogelijk afwisselend in het andere taalgebied tegenover het jaar tevoren.

***   ***   ***